

ULUSLARARASI GİRİŞ NOKTALARINDA UYGULANACAK ÇEVRE SAĞLIĞI İŞLEMLERİNE DAİR YÖNETMELİK

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Uluslararası Sağlık Tüzüğü'nün uluslararası giriş noktalarında çekirdek kapasite gereklilikleri kapsamında öngördüğü çevre sağlığı işlemlerinin yürütülmesi konusunda görevli kurum ve kuruluşların çalışmalarında koordinasyonun sağlanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (Değişik:RG-17/8/2019-30861)

(1) Bu Yönetmelik; 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 29 uncu maddesine, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 653 üncü ve 796 ncı maddelerine ve 10/3/1954 tarihli ve 6368 sayılı Kanunla onaylanan Uluslararası Sağlık Tüzüğü hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü maddeyi,
- b) Atık kontrolü yönetimi: Giriş noktalarında, atık yönetimi işlemlerinin kontrolü, takibi ve denetimi ile atık kaynaklı potansiyel risklerin tespitinin ve değerlendirilmesinin sağlanmasını,
- c) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- ç) Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,
- d) Çevre sağlığı: Bir canlının yaşamını sürdürmek için içinde bulunduğu ortamda ihtiyaçlar piramidi içerisinde etkileşime girdiği her türlü faktörün istenmeyen etkilerinin engellenmesi amaçlı fikir ve faaliyetleri,
- e) Enfeksiyon: Halk sağlığı riski oluşturabilecek enfeksiyöz bir etkenin bir insanın ya da hayvanın bedenine girmesi ve gelişmesi veya çoğalmasını,
- f) Enfestasyon: İnsan organizmasında çok hücreli asalak mikroorganizmaların oluşturduğu hastalıkları,
- g) Genel Müdürlük: Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Gıda güvenliği yönetimi: Giriş noktalarında, gıda kontrol ve denetimini, gıda işlemlerinin teknik ve hijyen kurallarına uygunluğunu, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin uygunluğunu, gıda kalitesinin izlenmesini, numune alınmasını ve her aşamada kirlenmeden korunması amacıyla gıda kaynaklı potansiyel risklerin tespitinin ve değerlendirilmesinin sağlanmasını,
- h) Halk sağlığı riski: Uluslararası düzeyde yayılabilecek veya ciddi ve doğrudan bir tehlike gösterebilecek durumlar başta olmak üzere, insan sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer bir olay ihtimalini,
- ı) İçme-kullanma suyu: Genel olarak içme, yemek yapma, temizlik ve diğer evsel amaçlar ile gıda maddelerinin ve diğer insani tüketim amaçlı ürünlerin hazırlanması, işlenmesi, saklanması ve pazarlanması amacıyla kullanılan, orijinine bakılmaksızın, orijinal haliyle ya da artırılmış olarak ister kaynağından isterse dağıtım aşından temin edilen ve 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelikte yer alan özelliklere uygun suları,
- i) İnsani tüketim amaçlı su: Orijinal haliyle ya da işlendikten sonra, dağıtım ağı, tanker, şişe veya kaplar ile tüketime sunulan içme, pişirme, gıda hazırlama ya da diğer evsel amaçlar için kullanılan bütün sular ile suyun kalitesinin, gıda maddesinin nihai halinin sağlığa uygunluğunu etkilemeyeceği durumlar haricinde insani tüketim amaçlı ürünlerin veya gıda maddelerinin imalatında, işlenmesinde, saklanmasında veya pazarlanmasında kullanılan bütün suları,
- j) İşletmeciler kuruluşu: Uluslararası giriş noktalarında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarını, özel işletmeleri veya bu alanlardaki sıhhi ve gayrisıhhi müessese işletmelerini,
- k) Kapalı alan hava kalitesi kontrolü yönetimi: Giriş noktalarında, kapalı alan hava kalitesinin izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla hava kaynaklı potansiyel risklerin tespitinin ve değerlendirilmesinin sağlanması ile kontrol önlemlerinin alınması, kaldırılması ve/veya tavsiye edilmesini,
- l) Kontaminasyon: Bir insan ya da hayvan bedeninin yüzeyinde, tüketilmek üzere hazırlanmış bir ürünün içinde ya da üzerinde ya da içinde veya taşıtlar da dahil diğer cansız maddeler üzerinde halk sağlığı riski oluşturabilecek enfeksiyöz ya da toksik etkenin ya da maddenin varlığını,
- m) Merkez: Genel Müdürlüğün havalimanı, liman ve gerektiğinde bazı kara hudut kapılarında bulunan sağlık denetleme merkezlerini,
- n) Rezervuar: İçinde enfeksiyöz etkenin doğal bir şekilde yaşadığı ve varlığı, halk sağlığı riski oluşturabilen bir hayvan, bitki ya da maddeyi,
- o) Sınır mülki idare amiri: Sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında, giriş-çıkışlarla ilgili görev ve hizmetlerin düzenli ve etkili biçimde yürütülmesinden, sınırlarda görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasından sorumlu olan ve 10/6/1949 tarihli ve 5442 İl İdaresi Kanunu gereğince görevlendirilen vali yardımcıları veya kaymakamları,
- ö) Su güvenliği yönetimi: Giriş noktalarında, içme ve kullanma sularının denetiminin, teknik ve hijyen kurallarına uygunluğunun, numune alınmasını ve her aşamada kirlenmeden korunması amacıyla su kalitesinin izlenmesinin, su kaynaklı potansiyel risklerin tespitinin ve değerlendirilmesinin yapılarak gerekli tedbirlerin alınmasını sağlanmasını,
- p) Uluslararası giriş noktası: Bakanlar Kurulunca, deniz, hava veya karayolu sahalarından ülkeye uluslararası giriş-çıkışın yapılmasına karar verilen hudut kapılarının kapsadığı alan ve bu alanın çevresindeki asgari 400 metre bölgeyi içeren yeri,
- r) Uluslararası önemi haiz halk sağlığı acil durumu: Bir hastalığın uluslararası yayılım yoluyla diğer devletler için halk sağlığı riski oluşturduğu ve potansiyel olarak eşgüdüm içinde uluslararası cevap gerektirdiği tespit edilen olağandışı olayı,
- s) Vektör: Halk sağlığı açısından risk teşkil eden enfeksiyon etkeni taşıyan böcek ya da diğer bir hayvanı,
- ş) Vektör kontrolü yönetimi: Giriş noktalarının, her türlü vektör ve rezervuardan temizlenmesi için yürütülen vektör kontrolü ile ilgili işlemleri ve vektör kaynaklı potansiyel risklerin tespitinin ve değerlendirilmesinin sağlanmasını, ifade eder.

Genel Müdürlüğün görevleri

MADDE 4 – (1) Genel Müdürlüğün görevleri şunlardır:

- a) Halk sağlığının korunması amacıyla uluslararası giriş noktalarında, çevre sağlığı yönetimi ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması, uygulanması ve takibinin yapılması konusunda ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak.
- b) Uluslararası giriş noktalarında vektör kontrolüne yönelik işlemlerin yürütülmesini sağlamak, bu yönde hizmet verecek firmaları yetkilendirmek ve denetlemek, farklı kurum ve kuruluşlarca yürütülen vektör yönetimi plan ve çalışmalarının entegrasyonunun yapılmasını sağlamak.
- c) Sıhhi ve gayrisıhhi müesseselerin sağlık koşullarının denetimlerinin yapılmasında ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak.

İşletmeciler kuruluşların görevleri

MADDE 5 – (1) İşletmeciler kuruluşların görevleri şunlardır:

- a) Sorumlu oldukları alanları sürekli olarak, vektör ve yuvaları dahil olmak üzere enfeksiyon, enfestasyon ve kontaminasyon kaynaklarından uzak tutmak, gerekli hallerde enfeksiyon, enfestasyon ve kontaminasyon kaynaklarının kontrolüne yönelik tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla etkili bir sistem kurmak.
- b) İçme-kullanma sularının her aşamada sağlıklı ve güvenli olmasını sağlamak amacıyla etkili bir sistem oluşturmak.
- c) Sorumluluk alanlarında bulunan su depolarının düzenli aralıklarla temizlenmesini sağlamak ve belgelemek.
- ç) Gıdanın temini, taşınması, depolanması, hazırlanması, servis edilmesi ile ilgili hizmet sunulan her aşamada kontaminasyonu önlemek için gerekli önlemleri almak ve gıda mevzuatı kapsamında etkili bir sistem oluşturmak.
- d) Vektör kontrol planlarını hazırlayarak, düzenli aralıklarla güncellemek.
- e) Atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı için çevre mevzuatı kapsamında etkili bir sistem oluşturmak.
- f) Su güvenlik programı hazırlayarak, düzenli aralıklarla güncellemek.
- g) Kontaminasyon kaynakları ve enfeksiyonu önlemek için kapalı alan hava kalitesi programı hazırlayarak düzenli aralıklarla güncellemek.

Merkezlerin görevleri

MADDE 6 – (1) Merkezlerin görevleri şunlardır:

- a) Yolcular tarafından kullanılan tesislerin hijyenik tutulmasını, vektör ve vektör konakları dahil enfeksiyon, enfestasyon ve kontaminasyon kaynaklarından etkilenmemelerini sağlamak için gerekli kontrol önlemlerinin her bir işletmecisi tarafından uygulanmasını sağlamak.
- b) İşletmecisi kuruluşlar tarafından yapılan, atıkların uzaklaştırılmasıyla ilgili işlemlerde koordinasyonu sağlamak.
- c) Sıhhi ve gayrisıhhi müesseselerin sağlık koşullarına ilişkin ilgili kurumlar tarafından yapılan denetimlerle ilgili verileri toplamak.
- ç) İçme-kullanma suyundan numune alınmasını ve analizlerin yapılmasını sağlamak, bakiye klor ölçümünü yapmak veya yaptırmak, su depolarının ve boruların periyodik temizliğini ve içme kullanma suyunun dezenfeksiyonunu denetlemek.
- d) Kapalı alan hava kalitesinin izlenmesi ve denetimine ilişkin hava kaynaklı potansiyel risklerin tespiti, değerlendirilmesi ve risklere yönelik kontrol önlemlerinin belirlenmesini sağlamak, gerekli hallerde tavsiyelerde bulunmak.
- e) İşletmecisi kuruluşların hazırlamak ve uygulamakla yükümlü oldukları vektör kontrolü, atık kontrolü, su ve gıda kontrolü, hava kalitesi ve benzeri durumların kontrolüne yönelik planlar arasındaki uyumun tesis edilmesini sağlamak.
- f) Alınan numuneler, sonuçları ve denetimler ile ilgili verileri kayıt altına almak, yapılan çalışmaların neticesinde elde edilen verilere ilişkin gerektiğinde işletmecisi kuruluşlara geri bildirim yapmak.
- g) Uluslararası giriş noktalarında çevre sağlığı koordinasyonuna dair iş ve işlemlerin sekretaryasını yürütmek.

Çevre sağlığı işlemleri

MADDE 7 –(1) Giriş noktalarında çevre sağlığına ilişkin görevler ilgili kurumlar tarafından yerine getirilir. İlgili kurumlar tarafından yapılacak denetimler için her yılın aralık ayında bir sonraki yılın “Yıllık Denetim Programı” hazırlanır. Yıllık denetim programı giriş noktasından sorumlu sınır mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer. Denetim programı ile birlikte o yıl için yapılan denetimlere ilişkin rapor hazırlanır ve sınır mülki idare amirine sunulur. Sınır mülki idare amiri ihtiyaç halinde denetim programı dışında da denetim yaptırabilir. Denetim ve kontroller, yıllık denetim programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilebilir.

(2) Giriş noktalarında yapılan denetimler ve sonuçları ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından Genel Müdürlük ile paylaşılır.

Eşgüdüm

MADDE 8 – (1) Uluslararası giriş noktalarında halk sağlığı risklerini önlemek ve/veya halk sağlığı acil durumlarında alınması gereken tedbirlerin merkez tarafından tespit edilmesi durumunda, sınır mülki idare amirinin alınmasını istediği her türlü tedbir, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından öncelikle yerine getirilir.

Yaptırım

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı harekette bulunan gerçek ve tüzel kişilere, ilgili bakanlık ve kamu kurumlarının kendi hizmet ve görev alanına ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürü yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	3/11/2013	28810
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	17/8/2019	30861
2.		